

Joanna M. Salachna (red.)
Klaudia Stelmaszczyk
Marcin Tyniewicki

Komentarz
do ustawy o finansach publicznych
dla jednostek samorządu terytorialnego

Stan prawny: 1 listopada 2019 r.

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa
Gdańsk 2019

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Przedmowa.....	15
Art. 3 [Pojęcie finansów publicznych]	17
Art. 5 [Środki publiczne – rodzaje, klasyfikacja].....	19
Art. 6 [Przeznaczenie środków publicznych, rozchody publiczne]	36
Art. 8 [Jednostki sektora finansów publicznych – zasady tworzenia i formy prawne]	38
Art. 9 [Podmioty tworzące sektor finansów publicznych].....	39
Art. 10 [Zasady gospodarki finansowej stosowane do jednostek sektora finansów publicznych]	47
Art. 11 [Jednostka budżetowa – pojęcie, statut i plan finansowy]	48
Art. 12 [Tworzenie, łączenie i likwidacja jednostek budżetowych].....	51
Art. 14 [Samorządowe zakłady budżetowe – zakres możliwych zadań]	52
Art. 15 [Gospodarka finansowa samorządowych zakładów budżetowych].....	53
Art. 16 [Tworzenie, łączenie, przekształcanie i likwidacja samorządowych zakładów budżetowych].....	57
Art. 17 [Delegacja do określenia sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych]	59
Art. 30 [Tworzenie i podstawy gospodarki finansowej państwowych i samorządowych osób prawnych]	60
Art. 31 [Plan finansowy państwowych i samorządowych osób prawnych]	62
Art. 33 [Zasada jawności finansów publicznych]	64
Art. 34 [Realizacja zasady jawności gospodarowania środkami publicznymi]	66
Art. 37 [Upublicznianie wybranych danych dotyczących samorządowej gospodarki finansowej].....	71
Art. 39 [Zasada szczegółowości – klasyfikacja budżetowa]	74
Art. 40 [Rachunkowość jednostek sektora finansów publicznych].....	82
Art. 41 [Sprawozdania jednostek sektora finansów publicznych].....	90
Art. 42 [Gospodarowanie środkami publicznymi – zasada legalności i niefunduszowania]	96
Art. 43 [Zasada powszechności dostępu do realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych]	103
Art. 44 [Zasady dokonywania wydatków publicznych]	104
Art. 45 [Zakaz tworzenia fundacji ze środków publicznych].....	106
Art. 46 [Ogólne zasady zaciągania zobowiązań ze środków publicznych]	107
Art. 47 [Oferta wykonania zadania finansowanego ze środków publicznych]	112
Art. 48 [Lokowanie wolnych środków]	113
Art. 49 [Zakaz obejmowania lub nabywania udziałów lub akcji oraz obligacji].....	115
Art. 50 [Wymóg określenia w projektach aktów prawnych danych finansowych].....	116
Art. 51 [Charakter postanowień budżetowych]	119

Art. 52	[Charakter dochodów, wydatków i rozchodów budżetowych. Limit wydatków i rozchodów]	120
Art. 53	[Odpowiedzialność kierownika jednostki sektora finansów publicznych. Powierzenie obowiązków pracownikowi przez kierownika]	123
Art. 54	[Główny księgowy jednostki sektora finansów publicznych]	127
Art. 54a	[Uгода w sprawie spornej należności cywilnoprawnej – warunki dopuszczalności, ocena skutków, zwolnienie z odpowiedzialności]	134
Art. 59	[Delegacja do określenia zasad, sposoby i trybu udzielania ulg w spłacie należności cywilnoprawnych]	146
Art. 59a	[Niedochodzenie niskich kwot należności o charakterze cywilnoprawnym]	148
Art. 60	[Środki publiczne będące niepodatkowymi należnościami budżetowymi]	150
Art. 61	[Właściwość organów w sprawach niepodatkowych należności budżetowych]	151
Art. 63	[Potrącenia zobowiązań z tytułu niepodatkowych należności budżetowych w stosunku do jednostek samorządu terytorialnego]	154
Art. 64	[Umarzanie, odraczanie i rozkładanie na raty niepodatkowych należności budżetowych]	155
Art. 65	[Odpowiedzialność solidarna za zobowiązania z tytułu niepodatkowych należności budżetowych]	157
Art. 66	[Egzekucja niepodatkowych należności budżetowych]	158
Art. 66a	[Przedawnienie zobowiązania do zwrotu środków pochodzących z programów pomocowych]	158
Art. 67	[Stosowanie innych przepisów w sprawach niepodatkowych należności budżetowych]	160
Art. 68	[Istota i cele kontroli zarządczej]	160
Art. 69	[Funkcjonowanie kontroli zarządczej]	164
Art. 71	[Koordynacja kontroli zarządczej]	180
Art. 72	[Zobowiązania sektora finansów publicznych. Tytuły dłużne – definicja i struktura]	180
Art. 73	[Wartość nominalna długu publicznego, długu Skarbu Państwa, wartości zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji]	193
Art. 74	[Kontrola Ministra Finansów w zakresie państwowego długu publicznego]	198
Art. 75	[Czteroletnia strategia zarządzania długiem Skarbu Państwa oraz oddziaływania na państwowy dług publiczny]	200
Art. 86	[Procedury ostrożnościowe i sanacyjne]	201
Art. 87	[Program sanacyjny]	208
Art. 88	[Wyłączenia procedur ostrożnościowych i sanacyjnych]	209
Art. 89	[Dług j.s.t. – cele, limity zobowiązań, źródła finansowania deficytu budżetowego]	210
Art. 90	[Pożyczki w państwowych funduszach celowych oraz w państwowych i samorządowych osobach prawnych]	217
Art. 91	[Limity zobowiązań j.s.t., konieczność uzyskania opinii RIO]	219
Art. 91a	[Przyjmowanie wolnych środków w depozyt]	224
Art. 92	[Dodatkowe ograniczenia zaciągania zobowiązań]	226
Art. 93	[Zakaz zaciągania zobowiązań o nieokreślonej wartości nominalnej]	227
Art. 94	[Poręczenia i gwarancje udzielane przez j.s.t.]	229

Art. 126	[Pojęcie dotacji].....	230
Art. 127	[Dotacje celowe – definicja]	235
Art. 128	[Podstawa prawna udzielania dotacji celowych dla j.s.t. Limit kwotowy dotacji]	239
Art. 129	[Określanie kwot dotacji celowych dla j.s.t.]	241
Art. 130	[Dotacje przedmiotowe – definicja, podstawy udzielania].....	242
Art. 131	[Dotacje podmiotowe – definicja]	243
Art. 132	[Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji].....	244
Art. 134	[Delegacja do określenia szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa].....	246
Art. 148	[Obowiązki informacyjne dysponentów części budżetowej]	247
Art. 149	[Terminy przekazywania dotacji celowych dla j.s.t.]	248
Art. 150	[Umowa o dotację]	250
Art. 152	[Ewidencja księgową dotacji. Rozliczenie i zwrot dotacji].....	252
Art. 153	[Zapewnienia finansowania lub dofinansowania przez Ministra Finansów]	255
Art. 157	[Środki niepodzielone przez wojewodów]	257
Art. 168	[Zwrot dotacji niewykorzystanych w terminie]	257
Art. 169	[Zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości]	261
Art. 170	[Zmiany kwot dotacji celowych na zadania zlecone j.s.t.]	265
Art. 184	[Zasady dokonywania wydatków związanych z realizacją programów i projektów finansowanych ze środków europejskich]	267
Art. 186	[Zasady przeznaczania wydatków na realizację programów i projektów z udziałem środków europejskich]	269
Art. 188	[Zlecenie płatności na rzecz beneficjenta]	271
Art. 189	[Płatności dotyczące realizacji programów – zasady dokonywania, rozliczenia oraz delegacje do określenia zasad szczegółowych]	274
Art. 190	[Termin wykazywania wydatków kwalifikowanych poniesionych przez jednostkę sektora finansów publicznych]	279
Art. 191	[Zbiorcze harmonogramy wydatków wynikających z decyzji oraz podpisanych umów]	279
Art. 193	[Zaciąganie zobowiązań na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich]	280
Dział IV	Środki europejskie i inne środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, niepodlegające zwrotowi	282
Art. 203	[Dochody j.s.t. ze środków innych niż europejskie]	287
Art. 204	[Zasada celowości środków pomocowych]	288
Art. 206	[Umowa o dofinansowanie projektu]	288
Art. 207	[Skutki nieprawidłowego wykorzystania środków europejskich]	292
Art. 208	[Środki europejskie w części dotyczącej Wspólnej Polityki Rolnej]	299
Art. 209	[Umarzanie, odraczenie lub rozkładanie na raty spłaty należności przypadających agencjom płatniczym w ramach Wspólnej Polityki Rolnej]	301
Art. 210	[Rejestr podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków europejskich]	302
Art. 211	[Budżet i uchwała budżetowa]	303

Art. 212	[Elementy uchwały budżetowej]	315
Art. 213	[Zakaz obciążania uchwały budżetowej]	333
Art. 214	[Załączniki do uchwały budżetowej niestanowiące budżetu]	334
Art. 215	[Sporządzenie zestawienia planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu j.s.t.]	336
Art. 216	[Źródła dochodów. Przeznaczenie wydatków]	338
Art. 217	[Deficyt i nadwyżka budżetu j.s.t. Źródła finansowania deficytu]	357
Art. 218	[Dotacje podmiotowe z budżetu j.s.t.]	365
Art. 219	[Dotacje przedmiotowe z budżetu j.s.t.]	367
Art. 220	[Pomoc finansowa dla innych j.s.t.]	369
Art. 221	[Dotacje celowe dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych]	375
Art. 221a	[Dotacje celowe na dofinansowanie kosztów inwestycji związanych z wykonywaniem zadań publicznych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego]	384
Art. 222	[Rezerwa ogólna i rezerwy celowe]	386
Art. 223	[Wydzielony rachunek dochodów samorządowych oświatowych jednostek budżetowych]	394
Art. 224	[Pożyczka dla j.s.t. z budżetu państwa]	398
Art. 225	[Pośrednictwo BGK przy obsłudze pożyczki udzielanej j.s.t. z budżetu państwa]	404
Art. 226	[Wieloletnia prognoza finansowa – wymogi w przedmiocie zawartości i załączników]	405
Art. 227	[Minimalny okres wieloletniej prognozy finansowej]	410
Art. 228	[Upoważnienia dla organu wykonawczego do zaciągania zobowiązań w uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej]	411
Art. 230	[Procedura opracowywania i uchwalania uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej]	416
Art. 230a	[Obowiązek przekazania dokumentów dotyczących wieloletniej prognozy finansowej]	424
Art. 230b	[Delegacja do określenia dokumentów związanych z wieloletnią prognozą finansową]	425
Art. 231	[Zmiany kwot wydatków na realizację przedsięwzięć w ramach WPF]	432
Art. 232	[Zmiany w wieloletniej prognozie finansowej]	436
Art. 233	[Projekt uchwały budżetowej – inicjatywa uchwałodawcza]	438
Art. 234	[Określenie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej]	439
Art. 235	[Minimalna szczegółowość planu dochodów budżetu j.s.t.]	443
Art. 236	[Minimalna szczegółowość planu wydatków budżetu j.s.t.]	448
Art. 237	[Dodatkowy obowiązek wyodrębnienia w planach niektórych dochodów i wydatków]	451
Art. 238	[Projekt uchwały budżetowej – przedłożenie, opiniowanie]	453
Art. 239	[Termin uchwały budżetowej]	459
Art. 240	[Projekt uchwały budżetowej jako tymczasowa podstawa gospodarki finansowej. Zastępcze ustalenie budżetu]	464
Art. 240a	[Program postępowania naprawczego – istota, zakres, wymogi i skutki]	475

Art. 240b	[Program postępowania naprawczego – rola RIO]	484
Art. 241	[Prowizorium budżetowe]	485
Art. 242	[Równoważenie bieżącej części budżetu]	486
Art. 243	[Ograniczenie finansowania deficytu j.s.t. Indywidualny wskaźnik spłat zadłużenia]	490
Art. 243a	[Wyłączenie z ograniczeń zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego]	500
Art. 244	[Uwzględnianie w spłatach zadłużenia j.s.t. zobowiązań zaciągniętych przez współtworzony związek]	501
Art. 245	[Obowiązek informacyjny w zakresie zobowiązań związku j.s.t.]	503
Art. 246	[Opinia RIO o możliwości sfinansowania deficytu j.s.t.]	504
Art. 247	[Nadzór nad wykonywaniem budżetu j.s.t.]	509
Art. 248	[Dostosowanie projektów planów finansowych przez jednostki podległe]	512
Art. 249	[Ostateczne plany finansowe jednostek podległych i urzędu j.s.t. Harmonogram wykonywania budżetu j.s.t.]	514
Art. 250	[Udzielanie i rozliczanie dotacji, umowa o dotację]	517
Art. 251	[Zwrot dotacji niewykorzystanych w terminie]	520
Art. 252	[Zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem oraz pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości]	524
Art. 253	[Wyłączenie zasad i terminów zwrotu dotacji]	530
Art. 254	[Zasady wykonywania budżetu j.s.t.]	531
Art. 255	[Zasady przekazywania do budżetu państwa niektórych dochodów]	534
Art. 256	[Dokonywanie wydatków nieprzewidzianych]	537
Art. 257	[Możliwość dokonywania zmian w budżecie przez organ wykonawczy – zakres upoważnienia ustawowego]	538
Art. 258	[Dokonywanie zmian w budżecie przez organ wykonawczy – możliwy zakres upoważnienia przez organ stanowiący]	541
Art. 259	[Przeznaczenie rezerwy celowej]	548
Art. 260	[Blokowanie limitów wydatków budżetowych]	550
Art. 261	[Zaciąganie zobowiązań przez kierownika samorządowej jednostki budżetowej]	552
Art. 262	[Reprezentacja oraz kontrasygnata przy zaciąganiu kredytów i pożyczek, udzielaniu pożyczek, poręczeń i gwarancji oraz emisji papierów wartościowych]	554
Art. 263	[Wygasanie limitów wydatków. Ustalenie wydatków niewygasających]	560
Art. 264	[Obsługa bankowa budżetu j.s.t.]	563
Art. 265	[Obowiązki informacyjne i sprawozdawcze jednostek organizacyjnych j.s.t.]	566
Art. 266	[Obowiązki informacyjne względem organu stanowiącego j.s.t. w toku wykonywania budżetu – za I półrocze]	567
Art. 267	[Obowiązki sprawozdawcze względem organu stanowiącego j.s.t. po zakończeniu roku budżetowego]	572
Art. 268	[Badanie rocznego sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta]	578
Art. 269	[Sprawozdanie z wykonania budżetu – zakres, szczegółowość]	578
Art. 270	[Przekazanie, rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego]	579
Art. 271	[Uchwała w sprawie absolutorium]	584
Art. 272	[Audyt wewnętrzny – pojęcie]	596

Art. 273	[Standardy audytu wewnętrznego]	598
Art. 274	[Jednostki zobowiązane do prowadzenia audytu wewnętrznego]	599
Art. 275	[Podmioty prowadzące audyt wewnętrzny]	603
Art. 276	[Podmioty wykonujące zadania związane z audytem wewnętrznym w j.s.t.]	604
Art. 277	[Tworzenie komórek audytu wewnętrznego, kierownik komórki]	605
Art. 278	[Prowadzenie audytu wewnętrznego przez usługodawcę]	607
Art. 279	[Umowa z usługodawcą]	608
Art. 280	[Podległość kierownika komórki audytu wewnętrznego]	609
Art. 282	[Obowiązki związane z prowadzeniem audytu wewnętrznego]	610
Art. 283	[Plan audytu i sprawozdanie z jego wykonania]	611
Art. 285	[Delegacja do określenia szczegółowego sposobu i trybu przeprowadzania i dokumentowania audytu wewnętrznego]	614
Art. 286	[Wymagania kwalifikacyjne stawiane dla audytorów wewnętrznych]	615
Art. 287	[Upoważnianie do przeprowadzania audytu wewnętrznego]	618
Art. 292	[Zadania Ministra Finansów w zakresie koordynacji audytu wewnętrznego]	620
Bibliografia	621
Indeks rzeczowy	625